

Ξένοι
ποιητές

Νικανὸρ Πάργρα

Μετάφραση: Χρήστος Τσιάμης

Ὁ Ν.Ρ. ἔρχεται ἀπὸ τὴν πλούσια Λατινο—Ἀμερικάνικη παράδοση πού μᾶς ἔδωσε τέτοια μεγάλη ποίηση ὅπως τῆς Gabriela Mistral καὶ τοῦ Pablo Neruda. Μόνο πού τραβᾶει τὸν δικὸ του δρόμο καὶ ἀπογκιστρώνεται ἐντελῶς ἀπ' τὴν παράδοση. Ὀνομάζει τὴ δουλειὰ του «ἀντιποίηση» (τουλάχιστον γιὰ τὴν ἀρχικὴ διαφοροποίησή) καὶ ἐπιδιώκει καθαρή—πάση θυσία. Κάτι ἀνάλογο μ' ὅ,τι ἔκανε ὁ Whitman στὴ Βόρεια Ἀμερική. Ξεγυμνώνει τὴ γλῶσσα του ἀπὸ προμελετημένη καλλιέργεια καὶ τὴν ποίησή του ἀπὸ συμβολισμό. Πολλὲς φορὲς γλῶσσα πιερὴ, ὄχι ὅμως θρασεῖα. Ποίηση συγγὴ κάποτε, πού κατορθώνει ὅμως τὴν ἔκσταση ἔξω ἀπὸ τὸ μεταφυσικό. Μιλᾶει ἀπλὸ σταράτα ἀνθρώπινα, πού εἶναι ἄλλοτε ἄσχημα πολὺ καὶ ἄλλοτε ὁμορφα, καὶ πού ἴσως νὰ βοηθᾶει πῶς πολὺ, ἀπὸ σκέτη ρητορία, (ἂν εἶναι αὐτὸ πού ἐπιδιώκει ἡ ποίηση, καὶ ἡ τέχνη ἐν γένει).

Ποίηση πού δὲν ἀποκλείει τίποτα!

Γεννήθηκε τὸ 1914 στὴ Chillán στὴ νότια Χιλῆ. Σπούδασε Φυσικὴ στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Χιλῆς καὶ μετὰ τὴν ἀποφοίτησή του δίδα-

Πεταλούδα

Στὸν κῆπο ὁμοιο μ' ἄβυσσο
Μιά πεταλούδα ἀποσπᾶει τὴν προσοχή:
Ἐνδιαφέρουσα, τὸ πέραμά της τὸ κοφτὸ
Τὰ φανταχτὰ τῆς χρώματα
Κι οἱ μαῦροι κύκλοι πού στολιζοῦν τ' ἀκρο-
πτέρυγα.

Ἐνδιαφέρον, τὸ ὑπογάστριο σχῆμα.
Ὅταν στριφογυρνᾶει στὸν ἀέρα
Φωτισμένη ἀπὸ μιά πράσινη ἀχτίνα
Καθὼς δταν ἀνακουφίζεται
ἀπ' τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γύρης καὶ τῆς
δρόσου

Προσκολλημένη στὴν ὄψη στὸν ἀνθὸ
Ἄπ' τὰ μάτια μου δὲν τὴ χάνω
Κι ἂν πάλι ἐξαφανίζεται
Πίσω ἀπὸ τοῦ κήπου τὸ κιγκλίδωμα
Θές γιατί ὁ κήπος εἶναι μικρὸς
Θές ἀπὸ τὴ μεγάλη ταχύτητα
Τὴν ἀκολουθᾶω μὲ τὸ νοῦ μου
Γιὰ κάμποσο
Ὅσπου ἀνακτῶ τὰ λογικὰ μου.

Χρόνος

Στὸ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς
Οἱ μέρες εἶναι ἀτέλειωτες:
Αἰωνιότητες κι αἰωνιότητες τὴ μέρα.

Ξε γιὰ κάμποσο καιρὸ σὲ γυμνάσια. Τὸ 1937 ἐξέδωσε τὴ πρώτη του ποιητικὴ συλλογή. Μετὰ τὸν πόλεμο πήγε γιὰ μεταπτυχιακὲς στὴς ΗΠΑ καὶ τὸ '46 ἔγινε καθηγητὴς τῆς Θεωρητικῆς Φυσικῆς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Χιλῆς. 17 χρόνια μετὰ τὸ πρῶτο του διβλίο ἐξέδωσε τὴ συλλογὴ «Ποιήματα καὶ Ἀντιποιήματα» πού προκάλεσε σάλο στοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους τῆς Χιλῆς μὲ τὸν ἀνορθόδοξο τρόπο τους—ὑφος. Ἀκολούθησαν ἄλλες συλλογὲς καὶ τὸ 1969 τιμήθηκε μὲ τὸ Ἐθνικὸ Βραβεῖο Λογοτεχνίας. Πολλοὶ ἀπέρριψαν τὴν ποίησή του ἄλλοι ὅμως τὸν παραδέχονται σὰν ἀνανεωτὴ καὶ τὸν συγκρίνουν μὲ τὸν Θεοβάλντες. Ὁ Pablo Neruda τὸν ἀποκαλεῖ «ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ὀνόματα στὴ λογοτεχνία τῆς γλώσσας μας». ἔχει διαβάσει ποιήματά του στὴν Ἀγγλία, Μεξικό, Γαλλία, Κούβα, Ρωσία καὶ ΗΠΑ, ὅπου τὸ 1973 δίδαξε ποίηση στὸ Πανεπιστήμιο Columbia.

Ἡ ἀκόλουθη ἐπιλογή εἶναι ἕνα φάσμα (μ' ὅλα του τὰ κενὰ) τῆς ποιητικῆς δουλειᾶς τοῦ Nicanor Parra, ἀπὸ τὰ «Ποιήματα καὶ Ἀντιποιήματα» μέχρι πρόσφατα.

* * *

Καβάλλα στὰ μούλάρια
ὡσὰν τοὺς ἔμπορους τῶν δρῶν
Χασμουρίεσαι. Καὶ ξαναχασμουρίεσαι.

Μὰ οἱ βδομάδες εἶναι μικρὲς
Οἱ μῆνες περνᾶνε διασπικτὰ
Καὶ οἱ χρόνοι λὲς ἔχουνε φτερά.

Χιλῆ

Εἶναι γιὰ γέλια νὰ βλέπεις τοὺς ἀγρότες τὰ
Σαντιάγο τῆς Χιλῆς

μὲ τὸ συνοφρῶμά τους
νὰ πηγαινοέρχονται στοὺς κεντρικοὺς δρό-
μους τῆς πόλης

ἢ γύρω στὰ περὶχωρα
ἀνήσυχου—χλωμοί—νεκροὶ ἀπ' τὴν τρομάρα
τους

ἐξ αἰτίας τῆς πολιτικῆς τάξης
ἐξ αἰτίας τῆς σεξουαλικῆς τάξης
ἐξ αἰτίας τῆς θρησκευτικῆς τάξης
Παραδεχόμενοι φυσικὰ τὴν ὑπαρξὴ
τῆς πόλης καὶ τῶν κατοίκων της:
μόλο πού ἀποδείχτηκε ὅτι οἱ κάτοικοι ἀκόμα
δὲν ἔχουν γεννηθῆ

καὶ δὲν θὰ γεννηθοῦν μέχρι νὰ ἀποθάνουν
καὶ πὼς τὸ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς εἶναι μιά
ἔρημος.